

Dosarul nr. 2ra-1126/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, judecător – D. Dulghieru
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai

Î N C H E I E R E

19 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Anatolie Focșa și Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea înaintată de Anatolie Focșa către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Iulia Danu (Balan), Primarul or. Căușeni cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Anatolie Focșa, casată hotărârea din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, fiind pronunțată o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 06 iulie 2017, Anatolie Focșa a înaintat cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Iulia Danu (Balan), Primarul or. Căușeni cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, prin hotărârea din 13 august 2012 a Judecătoriei Căușeni, în vigoare din 10 septembrie 2012, s-a dispus, printre altele, obligarea Primarului or. Căușeni să dezmință conținutul caracteristicii, prin eliberarea altei caracteristici. Cu toate acestea, în partea respectivă, hotărârea judecătorească a rămas neexecutată, chiar și la data adresării cu acțiune în instanță.

Prin incheierea din 25 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în proces în calitate de intervenient accesoriu a fost atras executorul judecătoresc Iulia Danu (Balan).

Prin hotărârea din 30 octombrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea a fost admisă parțial, fiind constatat faptul încălcării dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 13 august 2012 a Judecătorei Căușeni pentru perioada 24 februarie 2016 - 06 iulie 2017, fiind dispusă încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul reclamantului a prejudiciului moral în mărime de 1000 lei, în rest pretențiile au fost respinse.

Prin decizia din 12 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată hotărârea din 30 octombrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, cu restituirea pricinii pentru rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

Prin incheierea din 27 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, a fost atras în proces, în calitate de intervenient accesoriu, Primarul or. Căușeni.

Prin hotărârea din 29 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Anatolie Focșa, casată hotărârea din 29 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, fiind pronunțată o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii. S-a constatat încălcarea la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 13 august 2012 a Judecătorei Căușeni, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Focșa către Primarul or. Căușeni cu privire la apărarea onoarei, reputației și demnității profesionale și compensarea prejudiciului moral. S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în contul lui Anatolie Focșa echivalentul bănesc al prejudiciului moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești în sumă de 5000 (cinci mii) lei. În rest, pretențiile lui Anatolie Focșa către Ministerial Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Iulia Danu (Balan) și Primarul or. Căușeni, cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 145000 lei, au fost respinse ca nefondate.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că, administrația publică locală, în baza hotărârii judecătorești, avea obligația necondiționată, de a dezminți conținutul caracteristicii nr. 194 din 28 septembrie 2011 prin eliberarea altei caracteristici, situație clar și cert indicată în hotărârea judecătorească și documentul executoriu eliberat în acest sens. Însă, Primarul or. Căușeni a executat hotărârea din 13 august 2012 a Judecătorei Căușeni, prin eliberarea lui Anatolie Focșa a unei noi caracteristici și indicarea în conținutul acesteia a faptului dezmințirii conținutului caracteristicii nr. 194 din 28 septembrie 2011, abia la 07 februarie 2017, adică peste mai mult de 5 ani din data definitivării hotărârii judecătorești pronunțate în acest sens.

Respectiv, deoarece instanța de apel a constatat încălcarea dreptului creditorului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, subsecvent acestui fapt, având în vedere caracterul și gravitatea suferințelor psihice cauzate acestuia, modul în care a derulat situația, întinderea perioadei de încălcare a dreptului creditorului de a-i fi executată hotărârea judecătorească și impactul acestei încălcări la starea materială, fizică și psihică a creditorului și, având ca reper scopul legal de a acorda o compensație în echivalent bănesc, eficientă și echitabilă, care să corespundă gradului și impactului adus dreptului creditorului, compensație care să aducă satisfacție persoanei vătămate, Curtea de Apel Chișinău a considerat necesar a încasa

în folosul lui Anatolie Focșa, din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova suma de 5000 lei, concluzionând că această sumă va fi o compensație suficientă și rezonabilă a prejudiciului moral cauzat.

La 17 aprilie 2019, Anatolie Focșa a contestat cu recurs decizia din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea parțială a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a pretențiilor formulate în cererea de chemare în judecată.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-au invocat argumente similare celor din cererea de chemare în judecată, făcând trimitere la faptul că suma prejudiciului moral, încasată de către instanța de apel, este insuficientă.

La 25 aprilie 2019, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a contestat cu recurs decizia din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și incorect a interpretat circumstanțele de fapt ale cauzei, dat fiind faptul că la data adresării reclamantului cu cerere de chemare în judecată, hotărârea din 13 august 2012 a Judecătoriei Căușeni, era deja executată. Respectiv, pretențiile reclamantului sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse.

La 24 mai 2019, Anatolie Focșa a depus referință la cererea de recurs înaintată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, solicitând respingerea acesteia.

La 28 mai 2019, executorul judecătoresc Iulia Danu (Balan) a depus referință la cererea de recurs înaintată de Anatolie Focșa, solicitând respingerea acesteia.

Analizând temeiurile invocate în cererile de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Anatolie Focșa și Ministerul Justiției al Republicii Moldova sunt neîntemeiate și urmează a fi declarate inadmisibile, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 28 februarie 2019 și expediată participanților la proces la 05 aprilie 2019 (f.d. 42, 43, vol. II), însă la materialele cauzei nu există înscrisuri care să demonstreze momentul recepționării acesteia de către participanții la proces. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 17 aprilie 2019 de către Anatolie Focșa, și la 25 aprilie 2019 de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acestea se consideră declarate în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a

normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurenți nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursurilor, fiind lipsite de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursurilor, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursurilor nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestora ca fiind admisibile.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererile de recurs declarate de Anatolie Focșa și Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Anatolie Focșa și Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu,

Dumitru Mardari,

Svetlana Filincova